

Norges
vassdrags- og
energidirektorat

Glommens og Laagens Brukseierforening
Postboks 1209,
2605 LILLEHAMMER

Vår dato: 15.06.2018
Vår ref.: 201835230-6
Arkiv:
Deres dato:
Deres ref.:

Saksbehandler:
Rune Moe
22959315/rmo@nve.no

Glommens og Laagens Brukseierforening – Søknad om tillatelse til midlertidig fravik fra manøvreringsreglement for Olstappen i Vinstravassdraget, Nord-Fron kommune i Oppland.

Vi viser til deres søknad av 31.05.2018 om tillatelse til midlertidig fravik fra manøvreringsreglementet for Olstappen i Vinstravassdraget i Nord-Fron kommune i Oppland.

Om søknaden

I henhold til post 3 i gjeldende manøvreringsreglementet for Olstappen gitt ved Kgl. res av 12. desember 2008 skal vannstanden fylles opp til minimum HRV-1,5 m (tilsvarende 666,73 m i NN54) ca. 15. juni og holdes over dette nivået fram til 15. august.

Pågående arbeid med ombygging av Olstappen dam vil kreve en noe lavere vannstand enn kote 666,73 fram til ca. 8. juli. Byggesvarlig for prosjektet mener at vannstanden bør holdes under kote 666 av sikkerhetsmessige årsaker fram til ny segmentluke settes i drift. Glommens og Laagens Brukseierforening (GLB) søker derfor om å holde vannstanden i Olstappen mellom kote 665 og kote 666 fram til 8. juli. Dette kan medføre forsinkelser av ytterligere oppfylling av magasinet, og GLB søker følgelig indirekte om å fravike kravet om magasininfylling opp til HRV-1,5 m i et noe lengre tidsrom.

Høring

På grunn av sakens begrensede omfang har den ikke vært kunngjort lokalt. NVE har vært i kontakt med Nord-Fron kommune og Fylkesmannen i Oppland og Oppland fylkeskommune for å få deres syn på saken, og mener at den er tilstrekkelig belyst gjennom dette.

Nord-Fron kommune v/Bjørn Bjørke uttaler i e-post av 14.06.2018:

«På grunn av den korte tidsperioden og den spesielle anleggssituasjonen har ikke Nord-Fron kommune noen vesentlige merknader til søknaden.»

Fylkesmannen i Oppland uttaler i brev av 01.06.2018:

E-post: nve@nve.no, Postboks 5091, Majorstuen, 0301 OSLO, Telefon: 09575, Internett: www.nve.no
Org.nr.: NO 970 205 039 MVA Bankkonto: 7694 05 08971

Hovedkontor
Middelthunsgate 29
Postboks 5091, Majorstuen
0301 OSLO

Region Midt-Norge
Abels gate 9
7030 TRONDHEIM

Region Nord
Kongens gate 14-18
8514 NARVIK

Region Sør
Anton Jenssensgate 7
Postboks 2124
3103 TØNSBERG

Region Vest
Naustdalsvegen. 1B
6800 FØRDE

Region Øst
Vangsveien 73
Postboks 4223
2307 HAMAR

« (...)Fylkesmannen ser ikke at en forsinket oppfylld av Olstappen som omsøkt knyttet til et slikt anleggsarbeid vil få varige skadevirkninger i magasinet. Vi har derfor ikke innvendinger til at tillatelsen imøtekommes.

Det har de siste årene vært gitt flere tillatelser til fravikelser av manøvreringsreglementet for Olstappen. Vi vil generelt oppfordre til at det samlede behov for slike avvik i forbindelse med vedlikehold og ombygninger og omsøkes samlet slik at de totale virkninger kan vurderes.»

Oppland fylkeskommune uttaler i brev av 08.06.2018:

«Oppland fylkeskommune har forståelse for at omsøkte endring er nødvendig for å kunne gjennomføre det planlagte ombyggingsarbeidet, og har ikke innvendinger til at manøvreringsreglementet fravikes i tråd med det som er beskrevet i GLB sin søknad datert 31.05.18.»

NVEs vurdering

NVE kan gi tillatelse til fravik fra manøvreringsreglement etter vannressursloven § 8 når formålet er nødvendig reparasjons- og vedlikeholdsarbeid. Tiltaket faller etter vårt syn inn under dette formålet. Bakgrunnen for søknaden er arbeider med ombygging av dammen. NVE og høringspartene er enige om at dette er et nødvendig tiltak.

GLB har i søknaden gitt en utdypende begrunnelse på hvorfor de ønsker å fravike manøvreringsreglementet:

«Med bakgrunn i arbeidene relatert til ombygging av dam Olstappen er det etablert bjelkestengsel oppstrøms feltet hvor den nye store segmentluke skal monteres. Ut fra lengden på lukefeltet (18 m), er det valgt å dele dette stengselet i 2, litt eksentrisk i forhold til midtaksen for å kunne benytte samme bjelker også oppstrøms eksisterende segmentluke og eksisterende sektorluke. De to bjelkefeltene hviler mot hver sin sideføring i den ene enden og mot en felles midtsøyle som ligger an mot luketerskelen av betong i bunn, og som ligger an mot et opplagringspunkt i ny gangbru i toppen. Alt er dimensjonert for å kunne tåle en belastning tilsvarende DFV. Det er tidligere utregnet hvor stor innbøyning ville bli, men ettersom innbøyningen i bjelkene på gangbrua er større enn beregnet, er det valgt å holde vannstanden på et lavere nivå enn HRV, dvs. under kote 666 for å unngå en unødig provosering av maksverdiene.

Det er foretatt kontrollregning både fra hovedkonsulent, produsent av gangbru og 3. part konsulent. Det foreligger resultater fra de to førstnevnte uten at det er funnet noen feil. I tillegg er det foretatt en kjemisk analyse av stålet som er benyttet, og foreløpig viser heller ikke denne noen avvik. Det antas imidlertid at varmen kan ha medført noe større innbøyning, og det er målt mindre variasjoner gjennom døgnet som kan tilskrives temperaturforskjell ettersom vannstanden i disse tilfellene ikke har endret seg nevneverdig.

Den nye luka vil bli montert sammen på anleggsplassen før den heises i sin helhet inn i lukefeltet og festes mot lukelagrene. Selve innheisingen er planlagt utført 12. juni. Deretter vil hydraulikksylindere bli montert og justering av luke bli utført. Videre vil det blir foretatt prøvekjøring og kontroll før idriftsettelse og overlevering som er planlagt den 25. juni.

Med bakgrunn i at det kan oppstå uforutsette forhold og/eller at det oppstår en forsinkelse i arbeidet ellers i forhold til framdriftsplanen, må det tas høyde for idriftsettelsen kan bli utsatt til utgangen av uke 27, dvs. 8. juli.

Miljøeffekter av det omsøkte fraviket fra manøvreringsreglementet

Etter GLBs vurdering vil negative miljøeffekter av å holde magasin vannstanden på et nivå rundt 1 m lavere enn minimumsnivået for sommerperioden som er gitt i manøvreringsreglementet være marginalt. Olstappen har en total reguleringshøyde på 13,00 m og blir etter omsøkt fravik liggende 2,5 m under HRV i stedet for normalt 1,0 – 1,5 m under HRV over en periode på ca 3 uker.

For fiskebestanden i Olstappen antas dette å liten effekt i og med at stor reguleringshøyde har gjort at fisken i stor grad beiter på dyreplankton i de frie vannmassene og i liten grad har næringssøk i strandsonen. Bunndyrfaunaen i reguleringssonen er sterkt svekket pga stor reguleringshøyde og vil ikke svekkes ytterligere av den forsinkede oppfyllingen til sommervannstand som det søkes om.

Landskapsestetisk vil lavere magasin vannstand på forsommeren ha en negativ effekt ved at tørrlagt strandsone vil være mer synlig, spesielt på langgrunne områder i magasinet.

Lavere vannstand kan innebære en ulempe for båtbruken på Olstappen pga lengere båtdrag ved lavere magasin vannstand spesielt langgrunne lokaliteter i magasinet. Gjerdning av beiteområder er gjort ned til kote 664,5 og påvirkes derfor ikke av vannstand ned mot kote 665.

Ulempene for landskapsestetikk og båtbruk er imidlertid av kortvarig karakter og kan etter GLBs oppfatning ikke være til hinder for at magasin vannstanden holdes lavere for å få gjennomført det nødvendige ombyggingsarbeidet på Olstappen.»

NVE mener at ulempene samlet sett for allmenne interesser er forholdsvis små. NVE vil også bemerke at tiltaket er nødvendige ombyggingsarbeider av en eksisterende dam, og at det er delvis sikkerhetsmessige årsaker til at det søkes om å fravike manøvreringsreglementet.

NVE mener virkningene for fisk er akseptable. NVE viser også til relativt stor reguleringshøyde i forhold til størrelsen av fravik fra manøvreringsreglement.

Landskapsmessig vil en redusert vannstand kunne virke skjemmende for enkelte. Senket vannstand sammenlignet med normalen på denne tiden av året vil også kunne være til ulempe for båtbrukere og utøvelse av friluftslivsaktiviteter. NVE har her lagt vekt på det sikkerhetsmessige aspektet, samt at tiltaket er av midlertidig karakter.

Fylkesmannen påpeker i sin høringsuttalelse til fraviket at er det gitt en del midlertidige tillatelser i Olstappen og Vinstravassdraget de siste årene. NVE mener på prinsipielt grunnlag at søknader om planlagt vedlikehold bør samkjøres så fremt det lar seg gjøre, uten at dette er vurdert nærmere i denne saken.

NVE mener at vurderingene er i tråd med prinsippene i naturmangfoldloven som skal ivaretas når vedtak treffes, jf. naturmangfoldloven §§ 8-12. NVE vil i den forbindelse påpeke at tiltaket er av midlertidig karakter over en kort tidsperiode. NVE kan heller ikke se at tiltaket er i strid med forvaltningsmålet for arter eller økosystemer, jf. naturmangfoldloven §§ 4 og 5.

Ved å ta slike hensyn kan ikke NVE se at utbedringen av er til vesentlig skade for noen kjente allmenne interesser.

Konklusjon

NVE gir tillatelse til at GLB kan fravike manøvreringsreglementet for Olstappen i Vinstravassdraget ved å holde vannstanden mellom kote 665 og 666 fram til ny segmentluke settes i drift i perioden 15.06.2018 - 08.07.2018. Oppfylling til normal vannstand skal skje så raskt som mulig etter at arbeidene er avsluttet.

Tillatelsen er gitt i medhold av vannressursloven § 8.

Tillatelsen blir gitt på følgende vilkår:

- Alle vannføringsendringer skal skje med myke overganger.
- Det skal føres protokoll over vannstanden i magasinet i det tidsrommet vannstanden er under HRV-1,5 m.
- Perioden med vannstand under HRV-1,5 m må gjøres så kort som mulig. Oppfylling til pålagt sommervannstand skal skje så raskt som mulig etter at arbeidene er avsluttet.
- Fraviket skal kunngjøres én gang lokalt snarest mulig
- NVEs regionkontor skal ha beskjed når arbeidene er avsluttet.
- NVE forutsetter at GLB har ordnet de privatrettslige forholdene som eventuelt måtte bli skadelidende av tiltaket.

Om klage og klagerett

Dere kan klage på denne avgjørelsen til Olje- og energidepartementet innen tre uker fra det tidspunktet underretningen er kommet fram til partene, jf. forvaltningslovens kapittel VI. Klageretten er begrenset til parter (grunneiere, rettighetshavere og konsesjonssøker) og andre med rettslig klageinteresse (hovedsakelig organisasjoner som representerer berørte interesser).

En klage skal begrunnes skriftlig, stiles til Olje- og energidepartementet og sendes til NVE. Vi foretrekker elektronisk oversendelse til vår sentrale e-postadresse nve@nve.no.

Med hilsen

Rune Flatby
direktør

Øystein Grundt
seksjonssjef

Dokumentet sendes uten underskrift. Det er godkjent i henhold til interne rutiner.

Vedlegg:

Kopi til:

Glommens og Laagens Brukseierforening - Vassdragsvakt